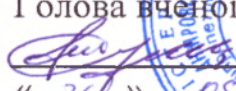


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Дніпровського
державного технічного університету
від 26.05.2022 року, протокол № 6

Голова вченої ради, в.о. ректора
 Віталій ГУЛЯЄВ
« 26 » _____ 2022



Положення

**про академічну доброчесність
Дніпровського державного технічного університету**

**Кам'янське
2022**

1. Загальні положення.

1.1. Положення про академічну доброчесність (далі - Положення) у Дніпровському державному технічному університеті (далі - університет) закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, професійної діяльності та професійного спілкування осіб, що працюють та навчаються в університеті.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про захист суспільної моралі», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Дніпровського державного технічного університету, Правил внутрішнього розпорядку університету, засад формування Колективного договору та інших нормативно-правових актів законодавства України та нормативних актів університету.

1.3. Положення спрямоване на дотримання високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності університету (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, утвердження академічних чеснот та запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4. Норми цього Положення закріплюють правила етичної поведінки безпосередньо у трьох основних сферах - освітній, науковій та виховній.

1.5. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти університету зобов'язані дотримуватися загальновизнаних норм етики, моралі, поважати гідність осіб, які працюють та навчаються в університеті; формувати сприятливе середовище для забезпечення дієвої організації освітнього процесу та підвищення престижу Дніпровського державного технічного університету; виконувати норми даного Положення.

2. Поняття, принципи та норми академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Забезпечення академічної доброчесності в університеті базується на принципах верховенства права, демократизму, законності, соціальної справедливості, рівноправності, гарантування прав і свобод, науковості, толерантності, наукової сумлінності, професіоналізму та компетентності, партнерства і взаємодопомоги, поваги та взаємної довіри, відкритості й прозорості, відповідальності за порушення академічної доброчесності.

2.3. Дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти;
- якісне, вчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання;
- підвищення своєї кваліфікації відповідно до вимог законодавства;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- уникнення приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайне повідомлення адміністрації університету у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

2.4. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;

поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;

присутність на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;

використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та грамотного посилання на них;

не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботі (курсівій, випускній, дисертаційній);

не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;

не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;

відповідальність за порушення академічної доброчесності;

негайне повідомлення адміністрації університету у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

3. Норми та правила академічної доброчесності наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників:

3.1. Поважати права та свободи здобувачів вищої освіти і колег відповідно до українських та міжнародних правових норм, суспільної моралі та професійної етики.

3.2. Бути носієм моралі, її виразником і захисником, прикладом високої культури, професійної майстерності й здорового способу життя.

3.3. Сповідувати принципи академічної свободи та відповідальності у педагогічній, науково-дослідницькій та виховній діяльності.

3.4. Діяти відкрито і прозоро у всіх сферах життя університету.

3.5. Постійно працювати над підвищенням свого професійного, інтелектуального, культурного рівня, проявляти ініціативу, відповідальне ставлення та творчий підхід до виконання службових обов'язків, передавати свій досвід колегам.

3.6. Зміцнювати культуру наукової сумлінності у всіх видах наукової діяльності, дотримуючись етичних норм. Усвідомлювати відповідальність за виникнення небезпеки для окремої людини, суспільства, економіки або природи, яку може заподіяти застосування неперевірених нових наукових знань.

3.7. Забезпечувати бездоганну чесність та прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальшування даних.

3.8. Практикувати інноваційні педагогічні технології, спрямовані на гармонійне поєднання світоглядних, комунікаційних, компетентнісних аспектів, розвиток активного інтелекту й соціальної корисності особистості.

3.9. Науково обґрунтовувати використання віртуальних технологій в освітньому процесі, не допускати проявів шкідливого впливу на свідомість людини, експлуатації її інтелекту, підміни істинного знання віртуальним захопленням.

3.10. Формувати гнучкі науково-освітні програми й курси, адаптовані у середовище сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і бізнес-практик, дотримуючись принципу інформаційної цінності та етики.

3.11. Сумлінно проводити на високому професійному рівні кожне заняття, не допускати безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту. Формувати на заняттях дух взаємного порозуміння та доброзичливості

3.12. Об'єктивно оцінювати знання здобувачів вищої освіти, не допускаючи особистої неприязні, впливу родини, друзів чи службових осіб.

3.13. Поважати думку здобувачів вищої освіти і підтримувати студентські пропозиції. Підтримувати здобувачів вищої освіти у наукових починаннях і сприяти розкриттю їх наукового потенціалу.

3.14. Не створювати здобувачам вищої освіти на заняттях чи іспитах сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних під час складання іспитів, заліків, захистів випускних кваліфікованих проектів (робіт).

3.15. Проводити просвітницьку роботу, виховувати сучасних професіоналів на засадах гуманізму, плюралізму та патріотизму.

4. Норми та правила академічної доброчесності здобувачів вищої освіти

4.1. Усвідомлювати своє покликання як студента університету оволодіти спеціальністю і бути корисним суспільству

4.2. Гідно нести звання студента, аспіранта університету, представляти свій університет, захищати його честь і сприяти створенню його позитивного іміджу.

4.3. Сповідувати принципи академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності. Ініціювати пропозиції, спрямовані на удосконалення навчально-виховної роботи, гуманізацію освітнього процесу та організацію внутрішнього життя університету.

4.4. Підтверджувати свій рівень сумлінності у всьому освітньому процесі: виконувати графік освітнього процесу, своєчасно складати заліки та іспити, виконувати випускні кваліфікаційні проекти (роботи).

4.5. Не допускати проявів академічної нечесності: прохання про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклепи на інших здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників; використання родинних або

службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки; списування під час написання контрольної роботи, модуля, складання заліку, іспиту.

4.6. Не пропонувати неправомірну винагороду науково-педагогічним працівникам при оцінюванні результатів виконання навчальних, випускних кваліфікаційних, дослідницьких завдань тощо.

4.7. Не допускати хибного трактування колективізму під час контрольної роботи, іспиту, заліку. Не копіювати в інших здобувачів вищої освіти звітів, лабораторних робіт, комп'ютерних програм, курсових проектів (робіт) тощо.

4.8. Сповідувати культуру наукової сумлінності під час здійснення всіх видів наукової діяльності, не допускати плагіату в наукових та кваліфікаційних працях.

4.9. Не здійснювати самовільно аудіо чи відео запису навчальних лекцій.

4.10. Поважати науково-педагогічного працівника як людину, особистість, педагога і співпрацювати для розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі.

4.11. Розвивати в собі лідерські якості, вміння працювати в команді та духовно-інформаційну мобільність.

4.12. Дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально-етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття.

4.13. Створювати і підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат у студентському середовищі, бути толерантним.

4.14. Проявляти активну життєву позицію; бути ініціативним у всіх сферах життя університету.

4.15. Бережливо ставитися до майна університету та його інфраструктури, дотримуватися чистоти і порядку в усіх приміщеннях університету, на його території, гуртожитках.

5. Організація роботи Комісії з питань академічної доброчесності

5.1. З метою виконання норм цього Положення в університеті створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

5.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації університету щодо вживання заходів відповідно до законодавства України та нормативних документах університету.

5.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Дніпровського державного технічного університету, Правилами внутрішнього розпорядку університету, іншими нормативними документами університету та цим Положенням.

5.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора університету за поданням рішення вченої ради університету. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

5.5. До складу Комісії за посадами входять: перший проректор, декани факультетів, завідувачі кафедр, провідний фахівець відповідальний з питань запобігання та виявлення корупції, юрисконсульт, голова студентського парламенту університету.

5.6. До Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень може звернутися будь-який працівник університету або здобувач вищої освіти.

5.7. Комісія зі свого складу обирає голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

5.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові та позачергові, що скликаються за необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

5.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

5.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує голова та секретар.

5.11. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, для здобувачів вищої освіти курс та група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

5.12. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Положення про академічну доброчесність.

5.13. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються ректору для прийняття рішення щодо подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

5.14. Повноваження Комісії:

одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;

ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;

готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність університету;

надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання норм цього Положення;

інші повноваження відповідно до вимог законодавства України та нормативних документів університету.

6. Попередження академічної не доброчесності

6.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в університеті використовується комплекс профілактичних заходів:

ознайомлення здобувачів вищої освіти й наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників із цим Положенням;

інформування здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;

проведення семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності університету, правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;

контроль завідувача кафедрою, голів циклових комісій керівників курсових, випускних кваліфікаційних проектів (робіт), членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

перевірка випускних кваліфікаційних проектів (робіт) на предмет академічного плагіату; експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту, монографіях, наукових статтях відповідно до Регламенту перевірки на академічний плагіат випускних кваліфікаційних проектів (робіт) здобувачів вищої освіти, матеріалів, поданих до публікування у періодичних і неперіодичних наукових виданнях університету.

6.2. З метою впровадження академічної доброчесності в університеті при Комісії може бути створена Робоча група з питань етики та академічної доброчесності, організації і контролю за дотриманням принципів академічної доброчесності. Вона готує методичні матеріали, правила, пам'ятки тощо для забезпечення виконання усіх норм статті 42 Закону України «Про освіту». До

складу Робочої групи входять науковці з кожного факультету, заступники деканів, здобувачі вищої освіти.

7. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

7.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності відповідно до вимог законодавства України.

7.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;

виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, випускних кваліфікаційних проектів (робіт) (бакалаврських, магістерських), дисертаційних досліджень і навчальної літератури);

порушення методики виконання досліджень;

приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;

- академічний обман;
- академічне хабарництво
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

7.3. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Перевірці на академічний плагіат підлягають:

навчальні (курсіві проекти (роботи), реферати тощо) та випускні кваліфікаційні (проекти (роботи) здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» і «магістр», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації вченої ради університету до видання, а також дистанційні

курси. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр;

рукописи статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових журналів (відповідальні секретарі) та керівники структурних підрозділів, які організовують відповідні заходи;

дисертаційні роботи і автореферати. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих рад.

Форми академічного плагіату:

використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;

пара фраз аби цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;

спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;

представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, випускного проекту (роботи), тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;

використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

проходження процедур контролю знань підставними особами;

списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;

повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, випускної кваліфікаційної робіт тощо);

повторна публікація своїх наукових результатів;

складання іспиту чи заліку іншою особою.

Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. В свою чергу, неправомірна вигода-це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість - невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

8. За порушення правил академічної доброчесності наукові, науково - педагогічні та педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- інші форми відповідно до вимог законодавства України.**

Порушення норм цього Положення може передбачити накладання санкцій, в т. ч. звільнення з університету, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

9. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);

повторне проходження навчального курсу;

попередження;

позбавлення академічної стипендії;

відрахування із числа здобувачів вищої освіти Дніпровського державного технічного університету.

Дане положення не є оригінальним науковим текстом та укладачі не претендують на авторство і першоджерело. Цей текст створено на основі існуючих європейських і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок окремих закладів вищої освіти, а також на матеріалах і кейсах Національного агентства і забезпечення якості вищої освіти.

УКЛАДАЧ:

Провідний фахівець,
уповноважена особа
з питань запобігання
та виявлення корупції

Ірина АРТАМОНОВА